

Berlinale, zine amerikarraren eskaparatea, bestearen esperantza

Berlineko zine festa, zeluloidez gainezka hamabi egunetan

Gaur hasi filme frantziar batez eta hamabi egun barru amaituko da Scola maisuaren 'Il viaggio di capitano Fracassa-rekin'. Bien artean, laurhun filme inguru, sail desberdinetan sakabanaturik. Bihotz barrenean, bete egin den nahia. Berlin osatuaren zinemaldia izatea. Buruan, beldurra eta pena: Golkoko guda. Hango mixeri krudelak badu eragina mundu desberdin askoren zubia izan nahi duen Berlinale honetan.

BEGONA DEL TESO / DONOSTIA

Estatu Batuetan, mila aretoetan ikusgai dauden filmeak hemen daude, hotzez dardar egiten duen hiri honetan. Goardiek arreta handiz begirata, hemen bakearen aldeko oihuez zamaturiko leihoen atzean, 'The Godfather III', 'La Casa Rusia', Bruce Beresforden 'Mr. Johnson', Peter Weirren 'Green Card' lotan dauden sariketatik parte hartzeko tenorearen zain.

Beraiek dira Berlinalaren eskaparean agerian dauden harri bitxirik dizdiratsuenak. Hemendik, Europari egiten diote agurra. Oscarretarako prestaketa ederra da 41 urte betetzen dituen zine festa hau, ez bakarrik oscar sariei begira, Europako merkatuari begira ere bai jakina.

Zeluloide hutsa eta garbia ibiliko da lehian. Joandako urteetan, filmean rekin batera, zuzendaria, antzezleak, gidoigileak etortzen ziren babesle. Oraingoan ez. Ez prentsaurrekorik, ez elkarriketarik. Ez Coppola, ez Pfeiffer, ez inor. Beldurra jota dabilta amerikanoak eta ez dira joango filmeen defentsa egitera. Gonbidatu ausarta batzuk, besterik ez, Robert

Peter Weir.

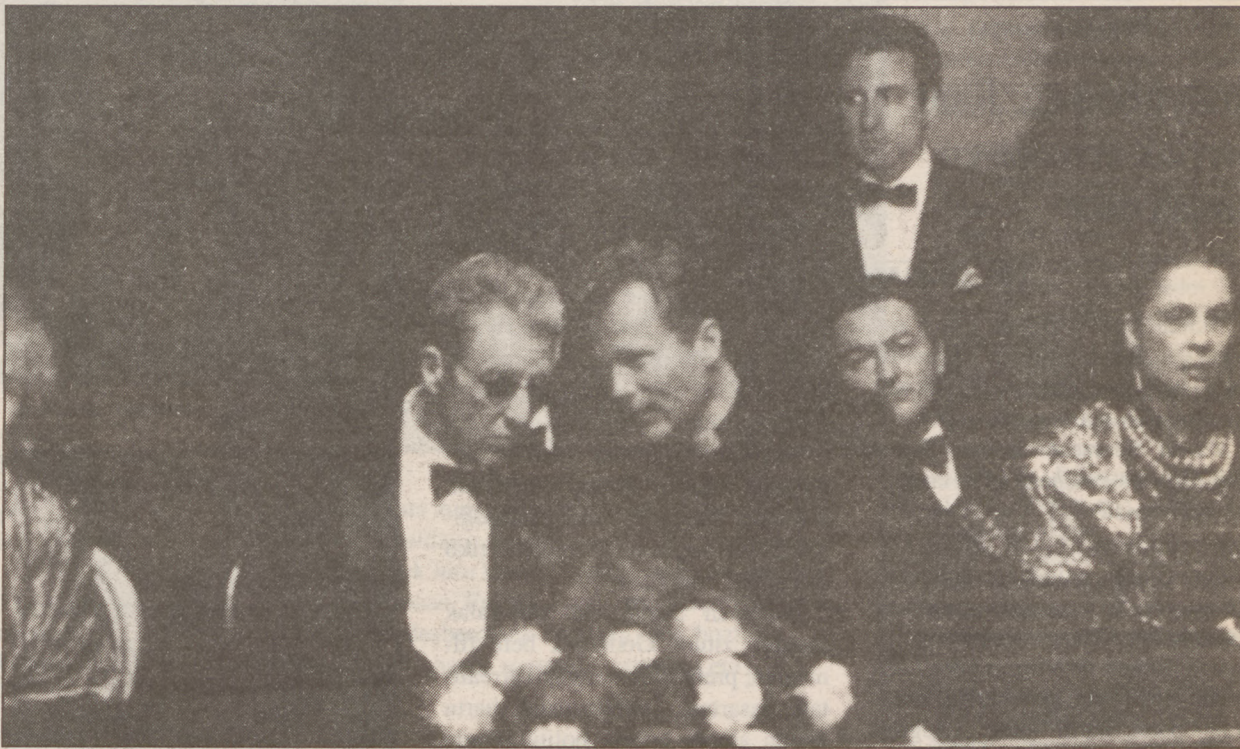
Mitchum, Jane Russell... Julia Roberts, agian, baliteke...

MUNDU GUZTIKO FILMEAK

Izen, ospe, entzute handiko izenburu hiriez gain, zinemaldi hau oroipenean marka dezaketen beste zenbaitu, ustekabea, han hemenka aurkituriko perlak, 'The Godfather III' baino herabeagoak baina borrokan irma eta serio iharduten dutenak: hona hemen zerrenda gozoa: Roland Graf germaniarraren 'Der tangospieler', Italiatik datorren Ricky Tognazziren 'Ultra', Soviet Batasunean burutu berria den 'Satana', Viktor Aristowekena. Frantziar, Jacques Dillonek lorturiko arrakasta basatia, 'Le petit criminel' izenekoa.

Badaude bestelako maisuak ere, urtea joan, filmeak etorri, hor dirautenak: Scolak emango dio amaiera Zinemaldiari, baina zer nolako lilura ala gorrotoa sortuko ote dute Ferrerik eta bere 'La casa di Sorisao-k'? Zer espero dezakegu beti otsoak lagun ibili den Neil Jordanen 'The miracle' horretatik? Zuzendaritzan hasi berria den Kevin Costner maitatuak... Itzuli ote dio duintasuna Sioux herriari 'Dance with the wolves' filmean? Ameriketatik datozen berriak zine mirariak mintzatzen dira.

Espainolez hitz egiten duen Ame-

'The Godfather III', Francis Ford Coppolaren filma Berlinen izango da, zuzendaria etxean geratuko bada ere.

rikatik bi filme: 'Cabeza de Vaca' mexikarra eta Violeta Sarmientok, Corin Tellado gogokoa duen zinegilearen 'Amelia Lopes O'Neill'.

GAUR EGUNGO MODERNOAK

Zertan ibiliko da oraingoan 'Algo salvaje' eta 'Casa da con todos-ekin' liluratu gintuen Jonathan Demme? Berea da larunbata 23an pantailaratuko den 'The silence of the lambs'. Serio eta samin jokatu omen du oraingoan.

Duela urte pare bat, filme gogorra ikusi genuen Donostiako Zabaltegin. Drogaren inguruan. Hiru mutiko. Bi aske, bestea Thailandian preso. Heriotz zigorretik salbatzeko, beste biek beren burua entregatu behar... 'Force majeure' zuen izena. Horren gidoigilea Oliver Schatzkyk lehenengo filma zuen 'Fortune Express' jarriko du gure begiean aurrean...

Bidearen hasieran daudenak, as-

paldian eta behin eta berriro helmugara iritsi direnekin konpartitzen dute aukera bera: Urrezko, Zilarrezko Hartza dute amets. Hor dabil, nekatutik baina ilusioz beteta Marco Bellocchio. Berea da, 'La Codanna'.

Hogeitabost filme lehian. Nor epaile? 11 kide dituen epaimahaia. Nor buru eta Volker Schlöndorff, 'El Tambor de Hojalata-ren' egilea. Bere ondoan mota askotako zinegileak. Zinea, ekoizpen, banaketa mailan ezagutzen dutenak, zinea idatzi egiten dutenak. Jose Luis Borau, berarentzat, zinea borroka amaigabea da. Laurie Anderson berak sorturiko irudiek zinearen mugak hausten dituzte. Gilo Pontecorvo. Italiarrak eginiko zinea izugarritzko salaketa da.

Hau da, gerra soinu, hotzak dardarka eta zinearen dizdiraz gaur hasten den Berlinale. Hemen irudia, jaun eta jabe, mugarik gabeko erresumen errege.

Harresirik ez, gerra bai

B.T. / DONOSTIA

Iazkoa jaia, iazkoa zorabioa. Gero etorri ziren gerokoak bueltan, baina hango alaitasuna, orduko bizitzeko grina izan ziren ahaztezinak. 1990ean, Berlinako hesia suntsitu zuten. Zinea, irudia, zinemaldia bera izan ziren lekuko. Akaberran zegoelarik, ekin zioten «suntsiketa» ofizialari. Berlinen iaz bildu ziren lehenengo aldiz Ekialde eta Mendebaldeko zinegile, ekoizle eta banatzaileak, zer eskaini, zer eskatu zain eta galdezka.

Bazeuden beste irudiak. Marokoren aldaketa merkatu beltzean, ekialdeko jendearen desesperazioa, zer diru gutxi horrenbeste aurrezki- ren truke!!! Hala ere, Berlinale esperantzaz beteta zegoen. Iritsia zen bere garaia. Berlin, Europa osatuaren erdigune zeluloidezkoa izango zelakoan... Eta bada, eta halaxe da, baina aurrean badago itzal beltza Berlinako zeru gainean: Gerra, guda. Alde batetik, auskalo zeren beldurrez, asko eta asko ez dira hona hurbilduko.

«Psikosia» omen. Ekoizlerik handienek (Warner Brosak, zurrumurruak dienez), ezezkoa erantzun diote gonbidazioari. Nahiz eta horrelako jarreraz, Berlinako merkatuaz baliatu ez. Izar gutxi, zuzendariak eskukada bakarrik... Bestalde, goibeldu egiten da giroa kaleetan. Hemengo ikuslegoa gaztea eta konpromezu handiko jendea da. Eta orain manifestazioetan dabil, gerra gerazteko borrokan. Ez dago «anbienterik» zine dizdiratsurako. Bai ordea, arma eta salaketa, bakebide eta garri bide erabiltzen denarako.

Berlinale forum gazte eta sutsua

B.T. / DONOSTIA

Berlineko zinemaldia ez da amaitzen Sail Nagusian. Ezta pentsatu ere. Izan ere, zine kuxkuxero baten-tzat askoz aberatsagoa gerta daiteke 'Forum-etik' buelta ematea, paseoa ibiltzea. Zine gazteari da eskainia hogeitabat urte mamitsu eta borrokalari bete dituen sail hau. 68ko maiatzeko matxinada ederra ez zuen bizi Cannesek bizi izan zuen bezala baina, handik bi urtera, Viet Nameko gerraren kontra agertzen zen filme batek, Michael Verhovenek eginiko 'O.K.' delakoak izugarritzko eskandalua sortu zuen. Garai hartan, Berlinen amerikarrak ziren buru eta ... zinemaldia itxekotan egon ziren.

Betidanik, denek aurkitu dute ispilu, pantaila eta entzulegoa zine be-

rrari eskua luzatzen dion Forum honetan. Hemen ez dago saririk, hemen ez dago alde aurretiko konprometuzurik. Hemen dagoena zera da... goizaldera arte irauten duten elkarriketak, mahainguruak, eztabaidak. Ikuslego gazte, unibertsitate neska-mutilak. Edonondik etorritako zinegileak.

Hemen, Tanner, Angelopoulos, Oshima eta Raul Ruiz eman ziren ezagutera. Forumean biltzen dira irudien bila, munduan zehar sakabanaturik dauden beste zinemaldien arduradunak edeki dakite eta, areto hauetan ustekabeak gertatzen direla etengabe. Berlinako zinemaldia zeluloidezko erraldoia da. Mendebalde eta Ekialdearen arteko zubia. Berlinale, gaur hasten den zine dantza da.

Berlinek harresirik gabeko lehenengo zinemaldia ezagutuko du aurrean.